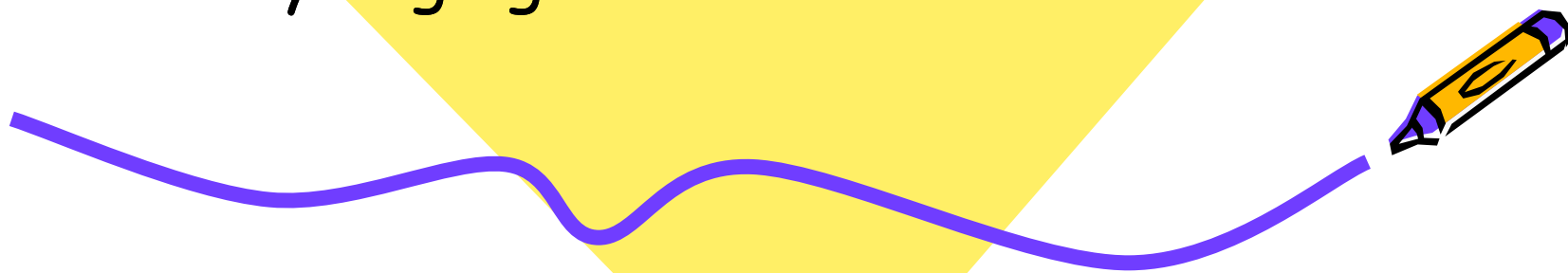

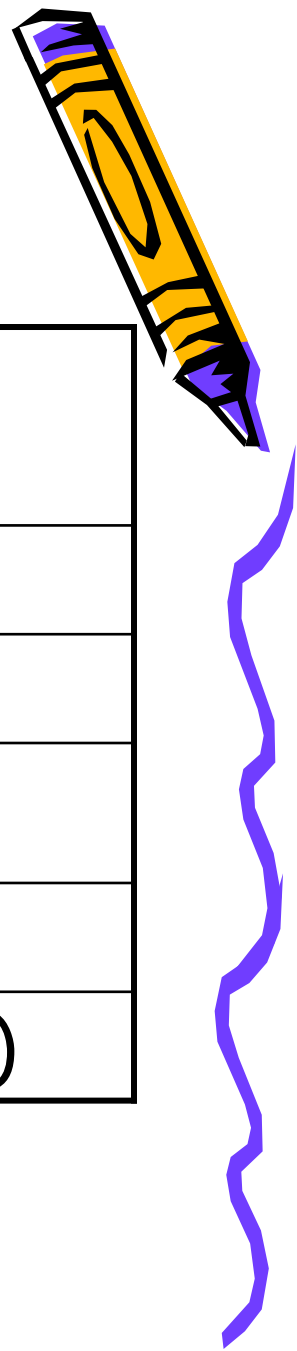

MODALVERB

Bøyning og bruk av modalverbene

Bøyning

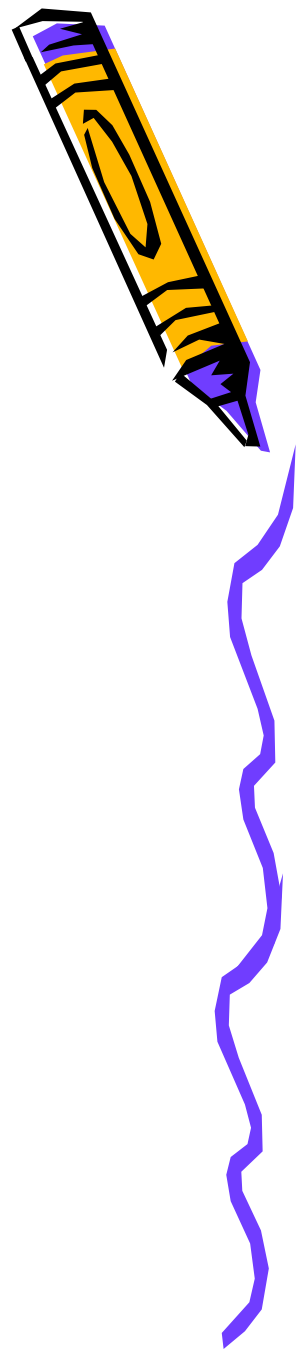

infinitiv	presens	preteritum	presens perfektum
skulle	skal	skulle	har skullet
ville	vil	ville	har villet
kunne	kan	kunne	har kunnet
måtte	må	måtte	har måttet
burde	bør	burde	(har burdet)

Modalverbene

- følges av et verb i infinitiv uten å
  - Hun må komme i dag.
- kan også brukes alene
  - Jeg vil gjerne, men jeg kan ikke.

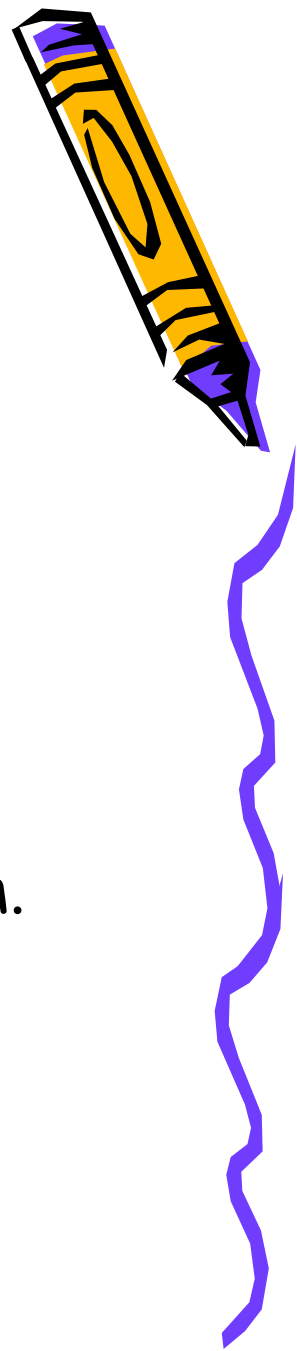
SKULLE

1. Bestemmelse, plan

- Subjekt har planlagt noe
Eksamen skal være i januar.
- Hjelpeverbet med futurum (kan stå alene)
Hvor skal dere? Vi skal på kino.
- Generelle regler og spesielle påbud
Det skal ikke serveres alkohol til ungdom.

2. Løfte, forsikring

Jeg skal hjelpe deg.

3. Tilbud, i spørsmål

Skulle det være noe å spise?

4. Oppfordring i spørsmål (vi som subjekt)

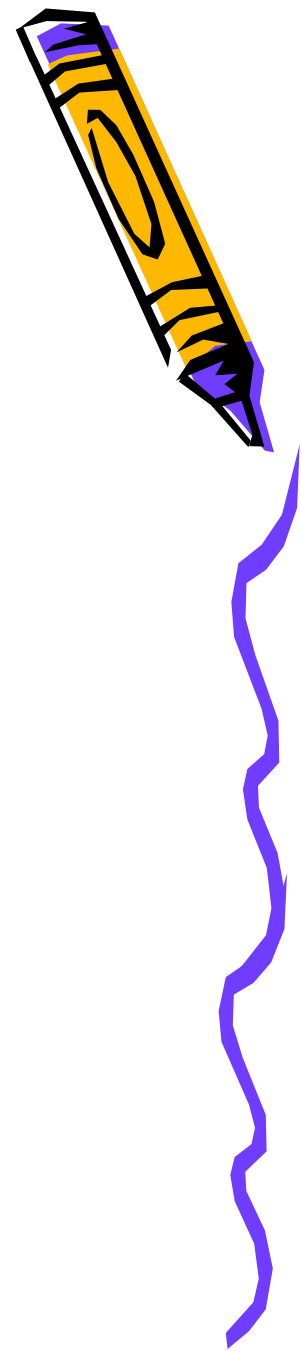
Skal vi gifte oss?

5. Rykte, forlydende

Hun skal være veldig rik.

6. Anbefalig, råd

Du skulle skamme deg!

VILLE

1. Vilje, ønske

Hva ville du helst studere?

- kan stå alene

Jeg vil hjem.

2. Antakelse (om framtiden), formodning

Utdanning vil bli veldig viktig i framtida.

3. Hypotetiske forhold

Hva ville du gjøre i min situasjon?

KUNNE

1. Evne, kapasitet, kunnskap

Kan du svømme?

som hovedverb: Jeg kan litt norsk nå.

2. Mulighet

Kan du sende de nødvendige papirene til meg?

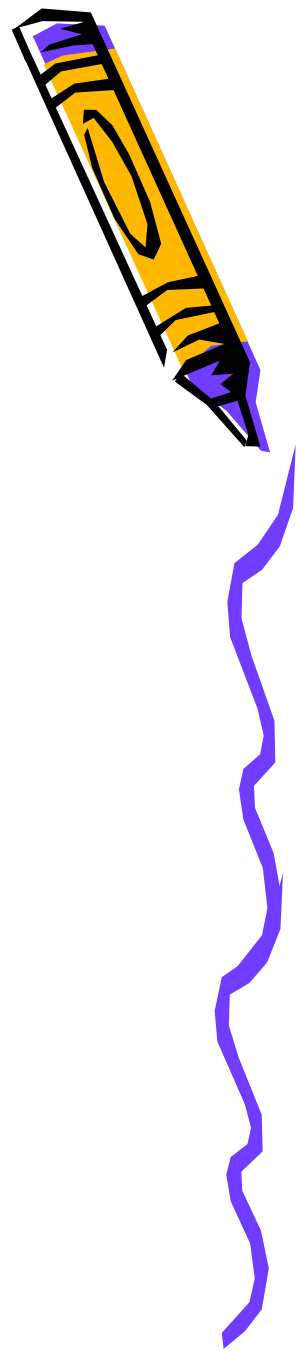
Kunne du sende papirene? - mer høflig

3. Tillatelse

Du kan låne sykkelen min.

4. Antakelse, sannsynlighet

Det kan være sant.

MÅTTE

1. Plikt, nødvendighet

Hun må slutte i jobben.

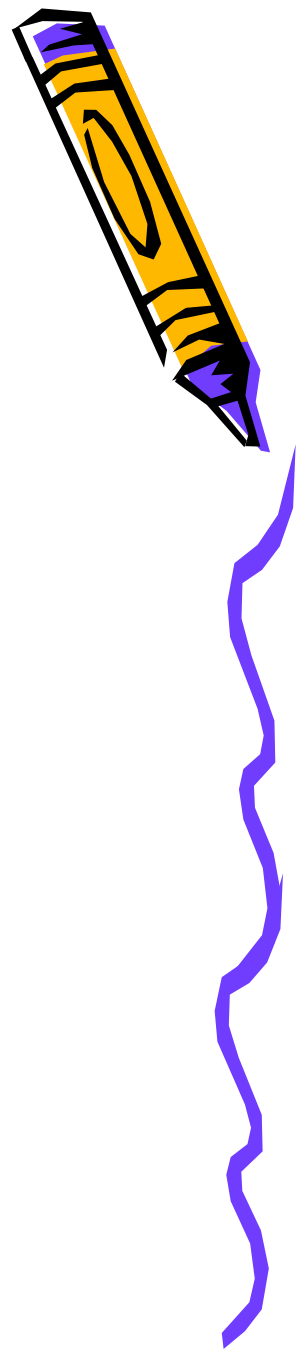
2. Direkte påbud

Nå må du legge deg.

3. Tillatelse

Du må gjerne låne min bok.

noe er forbudt: Du må ikke ta mer.

4. Sannsynlighet, mulighet

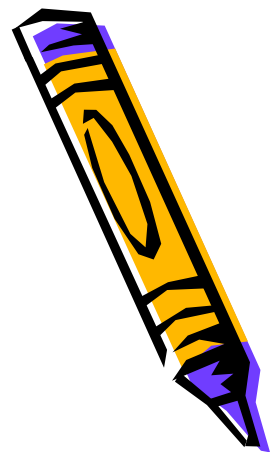
Han må være syk. (Han er ikke her.)

5. Ønske

Måtte det gå bra! (bare preteritum brukes med denne betydningen)

6. Eventualitet

De som måtte være uenige, kan stemme imot.
(bare preteritum brukes med denne betydningen)

BURDE

1. Anbefalig, råd

Alle bør ta tran eller tranpiller.

Du burde ikke gjort det. - utsagnet mer beskjedent fra talerens side.

2. Sannsynlighet, mulighet

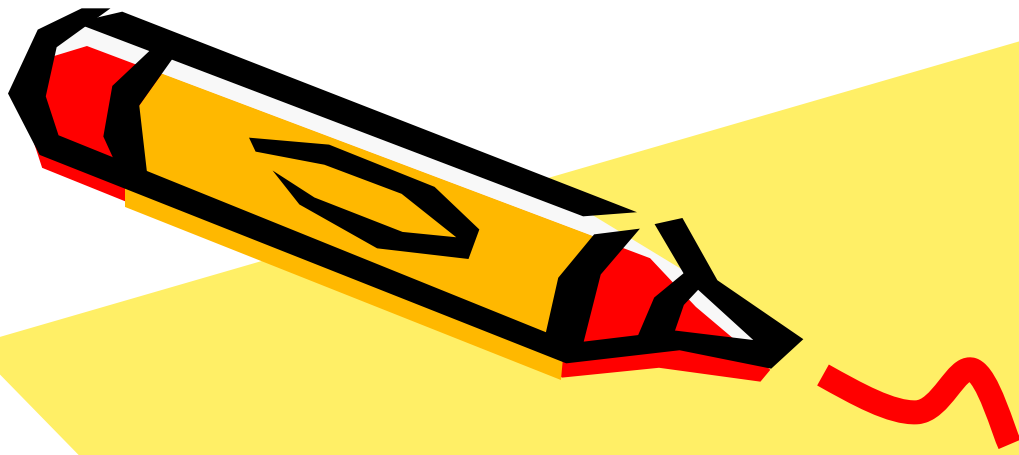
Det bør være en sjanse.

Det burde være en sjanse.

- presens og preteritum brukes med omtrent samme betydning

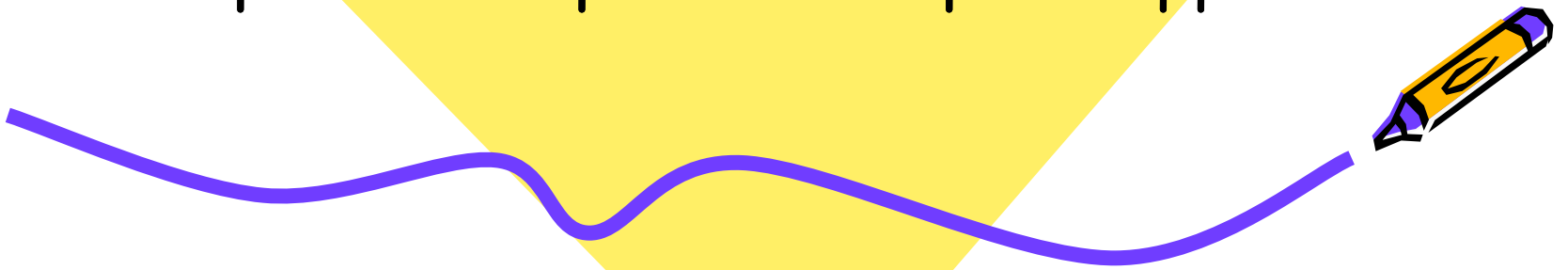
- i begge typene kan *burde* erstattes av *skulle*

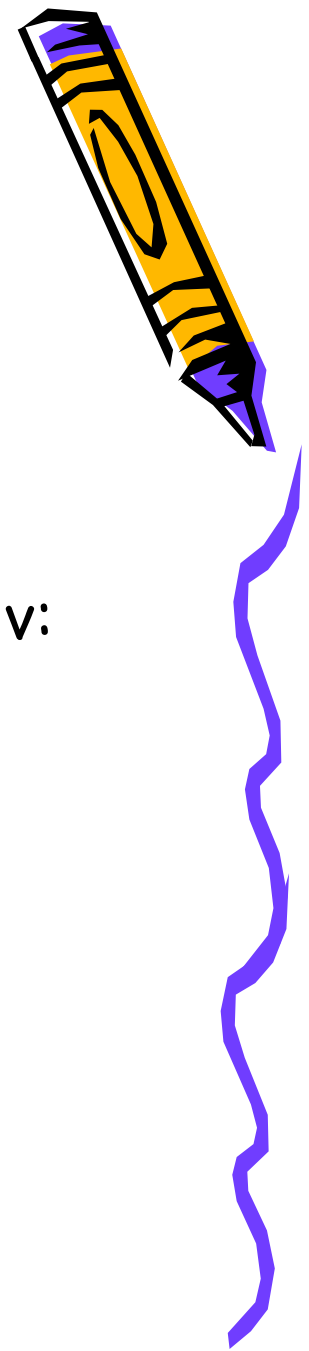

PARTISIPPER

presens & perfektum partisipp

PRESENS PARTISIPP

- verbets rot + -ende
gående, lesende, fascinerende
- verb som tidligere hadde en langform i infinitiv:
blivende (bli), avtagende (avta)
- bøyes ikke, men kan få artikkel
- et smilende barn = barnet som smiler

Bruk

1. Adjektiv

Et smilende barn strakte armene mot meg.

2. Adverb

Det var bitende kaldt.

3. Substantiv

Tillatt kun for gående.

4. Hovedverb

ved bli: Han ble stående med munnen åpen.

ved komme: Mette kom kjørende i den nye bilen.

PERFEKTUM PARTISIPP

- En stavelse: -t, -d

lest, gjort, fått, sett, bodd

en lest bok - den leste boken - leste bøker - de leste bøkene

- To stavelser: -et/-a

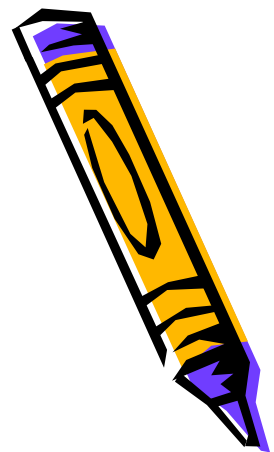
kastet, åpnet, kommet, skrevet

- Svake verb:

et lukket vindu - det lukkete vinduet - lukkete vinduer - de lukkete vinduene

et lukket vindu - det lukkede vinduet - lukkede vinduer - de lukkede vinduene

et lukka vindu - det lukka vinduet - lukka vinduer - de lukka vinduene

- Sterke verb

en skrevet bok - den skrevne boken - skrevne
bøker - de skrevne bøkene

en forsvunnet bil - den forsvunne bilen -
forsvunne biler - de forsvunne bilene

- velkommen, kjærkommen, forfallen,
veloppdragen,... bøyes som et vanlig adjektiv
en velkommen mann, et velkomment brev,
mange velkomne brev
Alle er velkommen/velkomne

• Predikativ: bøyes ikke

Alle vinduene er lukket.

x

Sidene var tettskrevne.

Bruk

1. Hovedverb

- brukes med ha (være)

har kjøpt, har (er) kommet

hadde kjøpt, hadde (var) kommet

- passiv: sammen med bli eller være

blir kjørt, ble kjørt, er elsket

2. Adjektiv

En malt vegg = veggen blitt malt

En bortreist nabo = en nabo som har reist bort

